

Největší textilní konference na světě byla v Liberci a zaměřila se na udržitelnost

23.7.2024 - Adam Pluhař | Technická univerzita v Liberci

Experti sdružení v Asociaci textilních univerzit (AUTEX) během tří dní v Liberci diskutovali o pokročilých materiálech, inovativních textiliích a ekologických řešeních.

„Mottem ‚Textil, moje osobní zodpovědnost‘ jsme chtěli odkázat na zásady udržitelnosti a recyklace. Je to dnes zodpovědnost nás všech v každodenním životě a to nejen v textilu. Témata přednášek obsahovala myšlenky ze všech oborů, které s textilem souvisejí včetně vzdělávání,“ řekla spoluorganizátorka konference Pavla Těšinová z Katedry hodnocení textilií Fakulty textilní TUL (FT) a dodala: *„Konference měla dosah po celém světě nejen díky asociaci, pro kterou jsme konferenci organizovali, ale také díky naší Fakultě textilní. Vzhledem k tomu, že má fakulta vynikající odborné renomé, přijeli kromě celé řady odborníků, kteří se k nám rádi vracejí, také noví hosté, s nimiž navážeme spolupráci.“*

Konference se věnovala dvanácti tématům. Mimo jiné to byly: „Recyklace, analýza životního cyklu, udržitelnost a oběhové hospodářství“, „Ekologické a environmentální textilie, ekologická vlákna“, „Věda o vláknech a vláknové inženýrství“, „Pokročilé technologie a systémy barvení a zušlechťování textilií“, „Nanovlákná, nanotechnologie a inteligentní textilie“, „Zdravotnické textilie, tkáňové inženýrství, implantáty“, „Design, komfort, kvalita textilií a smyslové hodnocení“ nebo „Textilní ekonomika, řízení textilního dodavatelského řetězce“.

Zvané přednášky měli renomovaní vědci i odborníci z praxe. Za FT se účastnilo na dvacet zaměstnanců a doktorandů.

»Myšlenka udržitelnosti se objevuje téměř ve všech projektech«

Pro plenární přednášky (invited lectures) byli vybráni čtyři přednášející, kteří reprezentovali modelování, technologie, testování a tvůrčí činnost v oblasti módy. Zároveň šlo o ukázkou a propojení vědy, umění a průmyslu. Jednou z přednášejících byla i Zuzana Veselá z Katedry designu FT. Vystoupila s přednáškou „Creative Approaches to Teaching Sustainable Design“ („Kreativní přístupy k výuce udržitelného designu“). Zuzana Veselá svoji přednášku vystavěla na příkladech realizovaných projektů studentů a teamové práci pedagogů z celé FT. Pedagogové Katedry designu FT konzultují se studenty jejich projekty na individuální úrovni v každém výtvarně zaměřeném předmětu. Zuzana Veselá v přednášce vysvětlila kreativní přístupy k udržitelnosti ve výuce na příkladech v několika různých fázích vývoje. *„Učíme studenty překračovat možné hranice, hledat jiné možnosti, kriticky hodnotit své výstupy a kreativně je posouvat k realizacím a praktickým výstupům,“* vysvětlila Zuzana Veselá.

„Naše výuka je unikátní tím, že máme vždy kombinované zaměření – textil a oděv – a podpořené vynikajícím technologickým zázemím. Příkladem může být diplomová práce Kateřiny Klovové, která řešila komplexně design pro oděvní kolekci inspirovanou novodobou uniformitou od prvotních návrhů designu potisku až po siluety oděvů s AI v kombinaci propojení technologie termochromních pigmentů s přímým digitálním tiskem. Vznikl tak unikátní projekt s propracovanou rešeršní přípravou, výtvarnou a technologickou odborností s výrazným designem,“ uvedla Zuzana Veselá, jež se zaměřuje na technologie a konstrukce oděvu a oděvní návrhářství.

Všimá si toho, jak se mění postoj studentů FT k textilu z hlediska udržitelnosti. *„Je to velmi znát. Během uplynulých tří až čtyř let se myšlenka udržitelnosti prolíná téměř do všech projektů. Tento pohled studenti aktivně sami přinášejí do svých řešení. Příkladem může být unisexovost oděvů jako velké téma nebo využití zbytkových produktů – odpadu ze všech nožných hledisek. S udržitelností se pojí téma kvality produktu a poctivě odvedené práce a to je něco, co je na mém přístupu k výuce trvalé. S postupnými změnami ve společnosti se i témata, která studenty zajímají, mění, a tak je z pohledu pedagoga nezbytné reflektovat společenské změny a témata, a ty včlenit do výuky,“* vysvětlila Zuzana Veselá.

Kromě přímých výstupů představili vědci své výzkumy také na četných posterech a po celou dobu konference se nad jednotlivými příspěvky diskutovalo. Například panel Michala Vika a Martiny Vikové z Katedry materiálového inženýrství FT popisoval terénní testy viditelnosti záchrannářských oděvů. Výzkumníci zjišťovali rozdíly ve viditelnosti při nasvícení halogenovými žárovkami nebo LED diodami. *„Ukazuje se výrazný rozdíl vlivem parazitního světla, které je emitováno halogenovými žárovkami. Lokální kontrast, který je kolem postavy, umožňuje snazší identifikaci,“* nastínil profesor Michal Vik. Vědci také porovnávali efektivitu viditelnosti českých a slovenských záchrannářských obleků. Jedním ze směrů výzkumu na FT je začlenění prvků, které zvýší viditelnost klasického oblečení. *„Dochází k nárůstu nehod u chodců a potíží je v tom, že běžný člověk na sobě nemá prvky viditelnosti, jaké mají záchrannářské uniformy,“* doplnil profesor Vik.

Konference AUTEX je velkou platformou pro networking, kdy se vědci mají možnost propojit a diskutovat o společných tématech nebo navázat spolupráci. Především je přínosem pro šíření excelentních výsledků výzkumu a vývoje. Konference zároveň propojuje univerzity s praxí a podporuje vznik konsorcií pro projektové záměry v mezinárodním měřítku. *„Spojování do větších výzkumných celků pro vědecké ale i výukové spolupráce považuji za to nejdůležitější, co konference umožňuje, protože to zvyšuje šance účastníků na kvalitní mezinárodní projekty podpořené ze zdrojů nejen EU. Pořádající univerzita vždy organizuje pravidelnou valnou hromadu asociace AUTEX a letošek nebyl výjimkou. Souběžně s konferencí běžely ještě dva projektové meetingy,“* uvedla Pavla Těšinová.

Na každé konferenci získá jeden ze seniorních zástupců ocenění od komunity za celoživotní přínos, "The Lifetime Achievement Award". Letos cenu získal profesor Kanji Kajiwara z japonské Shinshu University. V roce 2018 získal tuto cenu také profesor Jiří Militký z Fakulty textilní TUL.

Součástí konference byla také módní přehlídka.

„Zorganizování takto rozsáhlé konference byla pro naši fakultu velká výzva. Ukázali jsme jednak, že jsme toho schopni, jednak to byla obrovská příležitost ukázat širokému spektru odborníků to, v čem jsme opravdu dobří. Velký počet kolegů zároveň dostal možnost seznámit se s výzkumem, který běží na jiných univerzitách a probrat s odborníky témata, která jej zajímají. Účastníci měli rovněž příležitost navázat odbornou spolupráci, jež se může stát odrazem pro podávání mezinárodních grantů, základem pro dlouhodobé stáže, výměnu doktorandů či přednáškovou činnost. Konference zároveň ukazuje to, jakým směrem se věda v textilní oblasti ubírá,“ zhodnotil význam konference děkan FT Vladimír Bajzík.

Asociace AUTEX vytváří celosvětovou síť textilních univerzit a byla založena v roce 1994. V průběhu let došlo k výraznému rozšíření a v současné době má asociace 47 členů z 33 zemí. Posláním AUTEXu jako neziskového sdružení je usnadňovat spolupráci v oblasti textilního vzdělávání a výzkumu na vysoké úrovni.

<https://tuni.tul.cz/a/nejvetsi-textilni-konference-na-svete-byla-v-liberci-a-zamerila-se-na-udrzitelnost-155685.html>